

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

ANŞA

(KÛ PREANALTA BOIE).

AA VI-LEA

N^{ro} 104.

Brashov, 30. Dekemvrie. 1843.

Газета де Трансильванія есе де дѡх орї пе септэманъ ан 104 коале пе 8н ан, iar Фѡіа пентрѡ минте, inимъ ши литератѡрѡ одатъ пе септэманъ ан 52 пе ан. Прецѡа амбелор фї есте 8 фїоринї (24 доїзичери) арѡ. пе 8н ан антрег ши 4 фїор. арѡ. пе жѡмзтате де ан ан афаръ, iar ан Брашов 7 ф. пе 8н ан.

Трансильванія.

Клѡж, 2. Ianuarie. Врї ан Зїоа де анша ноѡ дѡнз кзландарїа грегориан ши арзтаръ анантеа екселенцїї сале а Д. гѡвернер сїмциріале челе де сѡпѡнере ши де 8милиѡтѡ риверїнцѡ кзтре Аналта касъ домнітоаре а Австриї амплѡацїї тѡтѡрор дрегзторїилор вїсерїчешї, чївїале ши мїлітаре, ши анѡмїт стаѡла вїсерїчешк анпреѡнъ кѡ мздаларїї гѡвернѡлї ши аї мїліцїї мearерѡ сѡпт повзѡїреа екс. сале а Д. епископ романо-католик Нїколае Ковач де Тѡшнад; iar мздаларїї депѡтацїїилор сїстематїче се повзѡїрѡ де кзтре Д. прецидент аа Стателор баронѡ Францїск Кемени. Амзндѡї повзѡїторїї рогтїрѡ ан нѡмеле челораллцї мздаларї кѡвїнте преапотрївїте пентрѡ андѡлѡнгѡ ши фїрїчїта сѡнзтате ши домнїре а к. к. касе Австриаचे, гѡвернерѡла ле прїїмї ачесте сїмцемїнте кѡ челе маї фегїнте драгосте, анкредїнцїнд пе чеї де фауцъ, кѡмкѡ нѡ ва лїпсї а ле ашерне кѡт маї кѡрѡнд ла преасфїнцїта Са Маїстате.

— Ан зїеле ачесте се антзмплаъ ачї ан капїталѡ о сченъ анфїорѡтоаре. Ын фечїор де чїсарїѡ трѡї патрѡ анї антрецї ан реалцїї аморѡсе кѡ о морзреасъ, ши кѡ тоате кѡ ел о їзбїа неспѡс демѡлт. Ел тот ши фзгѡдѡ мѡна ла алѡла. Анцїлегнѡ ачесте фечїорѡла, ши амплѡ дѡх пїстоале, кѡ каре мергѡнд ла касе аморезеї сале, аї зїче ачесте кѡвїнте: фїїнд кѡ ної нѡ пѡтем фї 8нѡла аа алѡїа, мїе'мї карѡтѡ сѡ мор, ши кѡ ачесте аї дѡ 8н пїстола амплѡт ан мѡнѡ, ка сѡ'а анпѡше. Дар цїнгаша персѡанѡ анспїзмѡнтатѡ, нѡ фѡ ан старе а о фаче ачесте; ел анѡ нѡ перде времеа, чї анѡкѡнд челаалат пїстола, о лѡвїше аф морѡте, сѡнетѡла пїстолашї аа анспїзмѡнтѡ ши пе

ел, ан кѡт нѡмаї де лок ши трѡнѡтецї ан трѡн 8н кѡцїт маре че'а афлѡ пе о ватрѡ, каре маї тѡрѡїсї і лаѡ трѡс алцїї; спре нѡрочїре орї нѡнорочїрї кѡ нѡ'шї аѡ прїчїнѡїт ѡанѡ де морѡте. Анѡм се афлѡ ан сїпїтал ачелѡтѡ нѡнорочїтѡ жїртѡѡ а аморѡлї.

Дела Одорѡїїа сѡкѡїтеск. Ын корреспондент аа „всѡїторїѡлї дела Клѡж“ се еспїрїмѡ фѡрте аѡер асѡпра сѡкѡнѡлї ачелѡїа ши анѡмїт асѡпра орѡшѡлѡлї де ачесте нѡме, 8нѡе зїче, кѡ дїн прїчїна сѡмотѡлї ши а цїпетѡлї че се обїчнѡїше а се фаче ачї нѡаптеа пе 8лїцї, ши дїн прїчїна дещелор пѡшкѡтѡрї че се антрепрїнд кѡ прїлїжѡ сїреѡрїї зїлелор анїверсаре, ар кѡцїта стрѡїнѡла, каре н'ар фї кѡнескѡт кѡ ампрецїїрѡїре лѡкале, кѡмкѡ тѡрѡїї сѡѡ тѡтарїї се апрѡпїе де лѡвалїтатеа ачесте, ши кѡ ачеле пѡшкѡтѡрї ар сѡлжї дрепт сїмн де асѡндере сѡѡ анпрѡтївїре ка ан тїмпѡїре челе векї. Ачестеа анѡз тот нѡ кѡмпѡнїск атѡта, ка кѡтїва антзмплазрї дїн зїелеа треѡте че с'ѡѡ анфїїнцїат їарѡш ачї. Ан тїмп де о лѡнѡ с'ѡѡ прѡдат о болѡтѡ ши с'ѡѡ черкат а се маї прѡда ши алте дѡз. Болѡта прѡдатѡ прѡкѡм ши 8нѡ дїн челе че с'ѡѡ черкат а се прѡда се афлѡ ан мїжлѡкѡла тѡргѡлї. Полїцїа а дѡа зї аѡ ши пѡшїт ла чїрчетаре, фѡкѡнд паѡл чел дїн тѡїѡ кѡ поврїреа пѡзїторїѡлї де нѡапте, ши дѡнѡ о дїплїнѡ остенїалѡ ка ачесте дїн партїа полїцїї 6 нѡдїжаѡ, кѡ ан сѡзрѡїт се ва дѡведї атѡта, кѡмкѡ болѡта с'ѡѡ прѡдат ши кѡ че н'ѡѡ пѡтѡт фѡра ѡцїї, аѡ лѡсѡт а кѡло. Чїрчетареа ан 8рѡмѡ се ва анкїїа кѡ ачеле кѡ пѡзїторїѡла се ва слѡбѡзї дела попреалѡ, кѡчї алѡфелїѡ нѡ ва фї чїне сѡ стрїѡе нѡаптеа пе 8лїцї. — Кѡ прїлїжѡла тѡргѡлї де цѡрѡ (ѡѡлч) че'а аѡѡрѡм анѡма,

АНТРЕ АЛТЕЛЕ, каре аѣ ремаѣ не дескоперите. Не ла 6—7 часѣри сгара ѣн циган саѣ цзран ноѣ се апропие де карѣл ѣнѣ шзтрарѣѣ, ши пѣнѣ ера ачела кѣприне кѣ каздіреа шетреї сале, циганѣла аї десприне амѣндої каїї дела кѣрѣцѣ, ши де нѣ да писте ел стѣпѣнѣла лор, ан кѣтеба мінѣте ера сѣ се факѣ шевѣзѣт де анпреѣнѣ кѣ каїї, ачест' соїѣ де оаминї де с'аѣ ши префѣкѣт ан лѣкрѣторѣѣ де пѣмѣнт, ел лѣкрѣ домнѣлѣ сѣѣ кѣ крединѣцѣ, дѣр дела вѣчнѣла сѣѣ фѣрѣ ши рѣпѣше. Еїне ар фї ка цара сѣ ангрїжаскѣ ши пентрѣ креѣшїреа ачестор оаменї пѣрѣсїцїї, карїї кѣ тоате кѣ аѣ плекаре спре фѣрат ши рѣпїт, дѣр пе лѣнѣгѣ ачесте калїтѣцїї релѣ аѣ ши алте фоарте бѣнѣ, атѣт ан прївїнѣцѣ сѣфлѣтѣаскѣ кѣт ши трѣпѣаскѣ.

Ънгарїа.

Щїрї дїн комїтате. Комїтатѣла Сатмарѣлѣ, дѣпѣ кѣм щїм, ан адѣнаре са маркалѣ ашї анѣнѣ пе мѣлат антѣрѣтателе сале партїде. Ан ачеш адѣнаре се десѣтѣрѣ маї мѣлате антѣрѣвѣрї полїтїче атѣнѣгѣтоаре де Ынгарїа, їар антѣрѣ алтеле ши к. рескрїпт ан прївїнѣа лїмѣїї маїаре; ресѣтатаѣла ачестѣїа фѣ кѣ маїорїтатеа се еспрїмѣ пентрѣ непрїїмїреа лѣї, ши пентрѣ анѣлѣлѣреа де обѣе а маї мѣлатор комїтате, ка сѣ анѣгѣдѣїе пе депѣтацїї кроацї а ворѣї ан дїетѣ ши лѣтїнеше, ансѣ ворѣїреа лор сѣ нѣ фїе нїчї антѣрѣѣн кїп респектатѣ. Антѣрѣкареа пентрѣ чївїлїзацїа обрїлор се десѣтѣ кѣ дїетѣлѣ вѣрѣкѣцїе, дїн каре пе ѣрмѣ ешї, кѣ нїчї времеа, нїчї кїнѣла кѣм с'ар пѣтеа анфїїнѣа ачѣаста, пѣнѣ анѣма нѣ с'аѣ афлат дїн прїчина нѣнѣмѣрателор прежѣдекѣцїї релїцїосе але ачестѣї попор рѣтѣчїт, прїн ѣрмаре кѣ о деплїнѣ чївїлїзацїе пентрѣ астѣдатѣ н'ар фї кѣ калѣ; їар ка сѣ се поатѣ прїгѣтї ан тот кїнѣла спре ачѣаста, с'аѣ хотѣрѣт, ка пе кѣрареа анѣкатѣ анѣ кѣ прїлїжѣла дїетїї трїкѣте, сѣ лї се факѣ дїн кѣнд ан кѣнд ноѣ анѣгѣдѣїнѣе.

Комїтатѣла Ыонградѣлѣ ан адѣнарїа са чѣа дїн ѣрмѣ чѣе о цїнѣ ан лѣна ачѣаста, маї наїнте де тоате лѣз ла десѣтѣре мѣлат поменїтѣла рескрїпт амѣрѣтѣск дїн 12. Окт., каре дѣпѣ о сѣѣрѣтѣ ворѣїре, се хотѣрѣ сѣ нѣ фїе анѣрат дїн партѣеа депѣтацїлор ачѣстѣї цїнѣт ан фаца дїетїї.

Комїтатѣла Барѣлѣлѣ цїїнд а патра а са адѣнаре пентрѣ анѣла ачѣаста ан 20. Дїкемѣрїе, ан прївїнѣа анѣм поменїтѣлѣ рескрїпт се амѣрѣцї ан трїї партїде, ѣна ста пе лѣнѣгѣ хотѣрѣреа касїї депѣтацїлор дїн 20. Іѣнїе ан прївїнѣа лїмѣїї маїаре, а доа пе лѣнѣгѣ коукалѣсѣла шѣдерїї чїркѣларе дела

Пожон, їар а трїїа зїчѣа, кѣмкѣ дѣка А. Са Маїестате ва фѣгѣдѣїї ка рїѣе, кѣ анѣкѣ ан дѣкѣрѣсѣла ачѣстїї дїетѣ се ва алѣтѣїї о лѣѣе пентрѣ лїмѣа маїарѣ, атѣнчї сѣ се анѣгѣдѣїе депѣтацїлор кроацї а ворѣї ан дїетѣ лѣтїнеше, їар дакѣ нѣ, атѣнчї сѣ рѣмѣїе пе лѣнѣгѣ дѣчїсїа дїн 20. Іѣнїе. Анкїїрїа фѣ, кѣ тоцї хотѣрѣрѣ а се анѣра анѣм поменїта дѣчїсїе ан прїчина ачїаста. — Сѣс дѣкѣрѣсѣла ачѣстор десѣтѣрїї сосї щїрїа амѣѣкѣрѣтѣоаре амѣрѣтѣшїтѣ де кѣтре депѣтацїї ачѣстѣї цїнѣт дела дїетѣ, кѣмкѣ А. Са палатїнѣла Ынгарїїї кѣщїтѣ а се сѣѣтѣїї кѣ стателе цѣрїї ан лїмѣа маїарѣ, ачїаста се чїтї антѣрѣ ресѣнѣтѣоаре стрїгѣрїї де вїватѣрїї.

Комїтатѣла Саболѣчїлѣлѣ цїїнд ан 16. але ачѣстїїа а патра а са адѣнаре де комїтат, хотѣрѣ антѣрѣ алтеле, ка сѣ се дїа ан инстрѣкцїе депѣтацїлор а конфѣрѣтѣїї дїн тоате пѣтерїле спре рѣдїкарѣа грѣшѣцїлор провенїтоаре дїн стрѣмѣторареа тѣаскѣлѣї. їар кѣт пентрѣ рескрїпт ши пентрѣ чѣле чѣ с'аѣ антѣмплат ан дїетѣ кѣнд с'аѣ лѣат ла десѣтѣре ачѣла, хотѣрѣрѣ стателе ачѣстѣї цїнѣт, ка сѣ се информїзе депѣтацїї лѣї, прїѣѣмкѣ де нѣ ва сосї ан тїмп де 6 септѣмѣнїї чѣеа амѣѣкѣрѣтѣорїѣ пентрѣ чѣле чѣ с'аѣ фѣкѣт пѣнѣ анѣм, атѣнчї депѣтацїї сѣ се сїлїаскѣ а мїжлѣчїї лѣѣе пентрѣ лїмѣа ѣнѣгрїаскѣ, ан чѣ кїп адїкѣ ар фї де а се фолосї кѣ дѣнѣса ла дїетѣ ши анѣкѣ лѣѣе антѣрїтѣ де вѣтѣре анѣлта Са Маїестате; ши ка сѣ нѣ се маї дїа прїлїж щї алѣдѣтѣ ла нѣпѣлѣчїрї ан рѣнѣ дѣла десѣтѣрїлор дїетале, хотѣрѣск стателе ачѣстѣїї комїтат, ка депѣтацїї сѣ фїе инстрѣацїї а мїжлѣчїї, ка лѣкрѣрїле чѣле маї интѣресанте сѣ нѣ се пропѣїе нїчї дїкѣт спре десѣтѣре формалѣ ан шѣдїнѣеле дїетале маї наїнте де а фї деплїн десѣтѣтѣ ан шѣдерїїле чїркѣларе. ачѣстѣ хотѣрѣрїї се пропѣсѣре а се трїмїте ла тоате їѣрїсїдїкїїїле маїаре спре амѣрѣтѣшїре, ка кѣ време кѣ атѣт маїмѣлат сѣ фїе спрїжїнїте ши анѣрат ан дїетѣ.

Комїтатѣла Гїорѣлѣлѣ. ачї се десѣтѣрѣ кѣ прїлїжѣла адѣнѣрїї де маї дѣнѣзѣїї лѣкрѣрїї интѣресанте, спре пїлдѣ: чїне трїбѣїе сѣ алеагѣ пе депѣтацїї, карїї сѣнт а се трїмїте ла обѣнѣска адѣнаре? Стателе се амѣрѣрїѣрѣ ан прївїнѣа пѣрѣрїлор, ѣнїї зїчѣа, кѣ обѣлѣе чѣтѣцене ар трїбѣїї прїѣтїнѣдїїнеа сѣ шїї алеагѣ репрїсентанцїї, карїї анѣїї адѣнѣнѣдѣсе антѣрѣѣн лок, ар ачїѣе пе депѣтацїї шїї лїар да тотѣодатѣ ши инстрѣкцїїї. авѣнѣ арїпт де аї рѣкїїма дела дїетѣ, де кѣмѣа нѣ с'ар асемѣна кѣ дателе инстрѣкцїїї; прїн ачѣаста, зїк анѣрѣтѣрїїї ачѣстїїї проїентѣрїї, с'ар кѣ щїга чѣл пѣцїн атѣтѣ, кѣ кѣ прїлїжѣла алеѣїрїї де депѣтацїї нѣ ар дѣвїнїї лѣкрѣл ла чѣрте ши сѣнене сѣнѣїроаѣе, ла ачѣаста се рїзїсѣ: де асемѣнѣа тѣрѣѣрѣрїїї нѣ є трамѣ, фїїндѣ

кз аднара алегтаре нз се фаче ла зн лок, ші апоі залецереа депстацілор де четзці дін анла ачеста поте да дестлаз пілаз доведітаре, кз нз се пот фаче есчешрі ла асемінеа прілежшрі. Іар партеа чееалатз стзтз, ка депстаціі сз се алегз де кзтре антрагаа обще четзцеанз, кареа ар абеа але да інстркціі ші аї ркіема ші андржт де кзмба неціндахе де датеа інстркціі, н'ар апзра деплін інтересла четзцілор ші а четзценілор. Депстатла ар треші сз фіе чела пшцін де 30 ані. С'аш маї пропзе ан матеріа ачеста ші о алтз антребаре: кзнд четзцеанла с'ар антзмпла а фі ші нобіл, фірлар андаторат а слжжі ан гарда четзцеанз, де време че ел есте солдат нзскжт? Да ачестз антребаре се респонсе кз маре маіорітате, кзmkз де време че чінеба се ежкжрз де фолоасе, трешіа сз се ежкжре ші де повьре. Ан ачестз аднара се ворей ші деспре знеле калітзці че се чер пентрз репрезентант ші анжміт, кз ачела трешіе сз фіе чела пшцін де 24 ані ші сз амбраче чева пост ан четате. Іар кзт пентрз реставрареа дрегзторілор се хотзрж, ка ачела сз се превестіаскз чела пшцін кз 20 де зіле маї наінте. Воінца челор маї мжлці ера а хотзрж кзтз време поате чінеба пшрта о дрегзторіе ан врежн цінжт, ка дрегзторіі сз нз фіе пе вітацз; кзчі атжнчі нз вор авіа кзмп а се оловозі ла інтрїрі, ціінд кз нз поате цінга дрегзторіа маї мжлат де кзт ан іартз тімпла хотзржт прін леце, ші кз кінла ачеста вор авеа маї мжлці інші прілеж а ажжнче ла постшрі ші а се дисволта, — маї анколо кз прін ачеста с'ар пштеа мжнтжі комітата де жніі дрегзторі неїтові, інтересаці ші фжрз характер; кзчі де ші сжнт леці прін каре с'ар пштеа скоате асемінеа трзнторі ддела постшрі, есперіінца ансз не аратз, кзт де кз аневоіе се поате ачеста анфіінца. Ан прівінца тімпжлшрі с'аш дат фелішрі де пзрері, чей маї мжлці зичеах кз ар фі бїне, ка пентрз постшріле челе маї аналте сз фіе тімпла чела маї скжрт, ка одініорз ан рома, жнде дїктаторла се креа нжмаї пе о жжмжтате, консала пе жн ан, іар преторла пе треі, ка сз нз факз авжз кз пштереа сз. Да тоате ачестеа се режісе, кз дрегзторіла алс нз ар треші сз се скїмбе де кзт нжмаї дін грешелі політїче; кзчі амплотла, а кжржі пост атзржз ддела алегьере, есте сіліт а трече кз ведереа смїнтїле марї ші мжлате але ачелора ддела карїі атзржз нжа лжі алегьере; ачестеа есте атзт де адеврзатз ан кзт нїме нз поате тзгзжсі; нїрче орї чїне, ан орї че царз ші се ва консїнче деспре адеврла ачеста. — Рескрїптла ампзрзтеск нїчі комітата ачеста нз вреа сз'а апере.

Комітатла Чанаажажі есте тжр-

еврат фортє. Дїспштеле ан аднара чеа дін жрмз ера плїне де персоналітзці, де саркасжшрі. Тот че с'аш хотзржт маї інтересант, аш пост непрїїміреа рескрїптлажі реїеск.

Дела Посєга асемінеа нї се скріе, кжм кз штателе нїчі антр'о прїчїнз нз с'ар пштеа анцелїце десзвзршїт; анкрїдереа ші прїетїнїа аш анчетат, тоате кжрг дін патїмз ші кз анвершжнаре. Кажса кажсеї есте лімба маїларз.

Дела Семлаїн нї се спжне, кжмкз пе зі че мїрче анвершжнареа тот маї таре креїче антре партїда іларз ші маїларз. Ан аднара дін 18. але ачестїа се хотзрж кз маіорїтате ансемнжтаре, ка депстаціі ачестжі комїтат сз мїжлочїаскз слобода ворейре лзтїнеаскз ан дїетз пентрз депстаціі Кроації.

Колочеа. 23. Дїкемвріе. Ан 22. снре 23 але ачестїа ноаптеа се антзмплаз ан четатеа ачеста жн фжртішаг орє андрешнецж. Порціле ддела бїсерїка чеа маре се стрїкарз ші дін локла жнде се амбракз прїоції ші се цїн скжлеле челе сфїнте, се фжрарз жрмз-тоареле лжкржшрі бїсерїчеці: 13 потїре де арцінт ажрїте де анпрежнз кз 10 дїскжшрі асемінеа де арцінт ші ажрїте, жн цїборїж, ан каре ансз нз ера таїна сф. кжмінікзтжшрі, о кжрче де арцінт ажрїтз ші алта де пакфонг; ан сфжршїт лампа чеа маре де арцінт дїнаїнтеа алтарїжажі, кареа кжмпжнїа маї бїне де чїнчїзечї ші шасе де пшції. Алтарїла нз л'аш атїнс, кз тоате кз пе мжла се афла мжлате скжле де арцінт ші ан трзнсла сантїсімла. Крїма ачеста кз атзта є маї андржнеацз, кз кзт бїсерїка се афлз ла лок маї пшблїк ші анкжшїдратз де тоате пшрціле кз касе. Дїмїнїаца с'аш афлат жнеле шїжкжшрі де лімне кз каре с'аш стрїкат порціле ші пшцін мжк де лжмінз, кз каре се сажжїсерз хоції ноаптеа. Антр'адїсвзр трїет віиторїж пентрз о царз, жнде сігжрїтатеа дін лжжнтрз пе зі че мїрче тот маї таре се прїмежажїце.

Chronica.

СПАНІА. Мадрїд, 22. Дїкемвріе. Ан 7. але ачестїа сєара мїргжнд генералла Нарваєз ла палат ші трїмїціндажшї трзсєра голлз андржт, с'аш слобозїт асжпра ачелїа доз пшжкжтжшрі, фжрз ка сз се поатз пшне мжна пе віноваци. Маї ан тоате зїлеле се омоарз кзте жн солдат ан жліцеле челе маї депзр-тате. — Ан аднара конгрїсжажі дін 17. се прїмі адреса проїпнатз де кзтре моде-раці асжпра пшртзрї лжі Олозага кз тінепа реїїнз Ісабїла II. кз 101 ан конгрє ла 48 де гласшрі. Аша дар джпз о десбатере де 13—14 зїле се рздікз о маіорїтате аша маре асжпра лжі Олозага.

